

Opgave 3

Liever zelfstandig

De productie van bouwbedrijven is sterk afhankelijk van veranderingen van het groeitempo van de economie. Twee van deze bouwbedrijven, Construx en Mulder, worden geconfronteerd met tegenvallende resultaten als gevolg van een economische neergang.

In beide bedrijven overweegt de directie een plan om zzp'ers in te zetten om daarmee de kosten in hun bedrijf beter te kunnen beheersen.

Een zelfstandige zonder personeel (zzp'er) is een ondernemer die geen personeel in dienst heeft. Hij verkoopt goederen of diensten en stuurt daarvoor de klanten een factuur. De zzp'er heeft geen arbeidsovereenkomst; hij is dus geen werknemer en valt niet onder de wettelijke bepalingen voor werknemers.

De belangrijkste verschillen tussen een werknemer en een zzp'er zijn:

	werknemer	zzp'er
contract	– arbeidsovereenkomst met de werkgever – opzegtermijn bij ontslag	overeenkomst met opdrachtgevers tot levering van een product
beloning	lonen geregeld in een overeenkomst voor de gehele sector (cao)	behaalde winst uit het eigen bedrijf
gezagsverhouding	krijgt dagelijks opdrachten van de werkgever	moet het overeengekomen product leveren (op de afgesproken datum)

De werknemers van beide bedrijven reageren verdeeld op het plan van de directie. Een deel van hen vreest voor het verlies van hun baan en is tegen terwijl een ander deel van de werknemers juist vóór het plan is.

- 2p **11** Leg uit dat het inzetten van zzp'ers in een bedrijf kan leiden tot een stijging van de arbeidsproductiviteit.
- 2p **12** Beschrijf twee argumenten die de werknemers die vóór het plan van de directie zijn, kunnen hanteren.

Eindexamen economie pilot vwo 2010 - II

havovwo.nl

Een adviesbureau heeft voor beide bedrijven een overzicht gemaakt van het bedrijfsresultaat bij afzetting. Het bureau is daarbij uitgegaan van proportioneel variabele kosten en een gelijkblijvende verkoopprijs.

	totale opbrengsten in de uitgangssituatie	totale kosten in de uitgangssituatie	totale constante kosten in de uitgangssituatie	% winstdaling bij 20% afzetting	% winstdaling bij 40% afzetting
Construx	€ 500.000	€ 400.000	€ 100.000	40%	80%
Mulder	€ 500.000	€ 400.000	€ 240.000	68%	...

- 2p **13** Bereken de procentuele winstdaling van Mulder bij 40% afzetting.
- 2p **14** In welke van de beide bouwbedrijven zal de directie het meest geneigd zijn tot het inzetten van zzp'ers? Licht de keuze toe.

Het adviesbureau wijst in beide bedrijven de directie erop dat het laten uitvoeren van werkzaamheden, of dit nu gebeurt door werknemers of door zzp'ers, gepaard gaat met moral hazard (= het risico op moreel wangedrag).

Het adviesbureau verstrekt een memo waarin het inzetten van werknemers vergeleken wordt met het inzetten van zzp'ers.

In dit memo wordt de directie aangemerkt als principaal en de werknemer of zzp'er als agent. Verder wordt in dit memo ingegaan op het optreden van moral hazard en op de transactiekosten die met de keuze samenhangen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de transactiekosten die vóór het uitvoeren van de werkzaamheden gemaakt moeten worden en de transactiekosten die tijdens of na het uitvoeren van de werkzaamheden gemaakt moeten worden.

- 6p **15** Schrijf dit memo met daarin:
- een uitleg van het optreden van moral hazard;
 - een beschrijving van het verschil in transactiekosten bij het inzetten van werknemers en bij het inzetten van zzp'ers. Geef hierbij van beide soorten transactiekosten een voorbeeld.
- Het memo moet passen in de gegeven context. Gebruik ongeveer 75 woorden.